

30 jaar IBW

“Het kritisch herbekijken van de inhoud van het programma is een constante in de geschiedenis van IBW.”

Nicolas Janssen en Julie Hendrickx

Foto's: Stefan Tavernier

Het postgraduaat in de informatie- en bibliotheekwetenschap (IBW) is de enige universitaire opleiding over informatiebeheer en bibliotheken in Vlaanderen. De opleiding wordt sinds 1983 georganiseerd door de Universiteit Antwerpen en bestaat dus 30 jaar. Wij spraken met het team achter de opleiding: lesgevers Pierre Delsaerd en Raf Guns en praktijkassistenten Eva Vleugels en Thomas Theyssens.

De opleiding is in 1983 gestart. Hoe zag die eerste periode eruit?

Pierre: Het initiatief ging voornamelijk uit van wetenschappelijke en universiteitsbibliothecarissen. Professor H.D.L. ('Dis') Vervliet was de trekker. Hij was op dat ogenblik hoofdbibliothecaris van de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA), een van de drie universiteiten die nu de Universiteit Antwerpen vormen. Er werd een VLIR-werkgroep gevormd ter voorbereiding van een wetenschappelijke en academische bibliotheekopleiding, die een antwoord zou bieden op de toegenomen complexiteit van het bibliotheekvak en, wellicht, op het decreet op de openbare bibliotheken, dat op dat ogenblik nog maar vijf jaar van kracht was.

De opleiding is gestart in 1983, maar er was — zo liet ik me vertellen — een hele aanloop waarin vooral Dis Vervliet en Micha Namenwirth, de toenmalige hoofdbibliothecaris van de VUB, de trekkersrol op zich namen. Vanaf het begin zag men het als een interuniversitair initiatief, waarin bijvoorbeeld ook Ludo Simons, destijds als hoogleraar boek- en bibliotheekwezen aan de KU Leuven, een belangrijke rol speelde.

De start van de opleiding ging meteen gepaard met een hoog aantal inschrijvingen. Voordien was er niets gelijkaardigs op universitair niveau. Er was duidelijk sprake van een inhaalbeweging. Na de eerste twee lichtingen werd er al meteen gesleuteld aan het programma. Het kritisch herbekijken van de inhoud van het programma is een constante in de geschiedenis van IBW en dat willen we ook in de toekomst aanhouden.

Werd er al lang geijverd voor een eigen opleiding?

Pierre: Informatie- en Bibliotheekwetenschap was in 1983 een vrij recente academische discipline. Ik denk niet dat de start het resultaat is geweest van een lang en geduldig ijveren voor een opleiding op dit gebied. Waarschijnlijk hebben buitenlandse ontwikkelingen enerzijds en anderzijds het decreet op de openbare bibliotheken voor een stevige impuls gezorgd. Daarbij komt

dat de impact van de informatica op het bibliotheekwezen zich toen pas echt liet voelen. Rond die tijd verschenen de eerste bibliotheekterminals waarmee je online catalogi kon raadplegen.

Hoe zouden jullie de huidige opleiding omschrijven?

Thomas: Eerst en vooral uniek. Letterlijk dan. IBW biedt een brede vorming die nodig is vanwege geëiste deskundigheid op verschillende vlakken, maar tegelijk is er toch ook ruimte voor toespitsing via keuzevakken.

Eva: Wat mezelf als student aansprak, was de betrokkenheid van de staf. De tegenstelling met de universiteit waar ik mijn eerste opleiding had gevolgd, was groot.

Raf: Er wordt inderdaad heel veel tijd in communicatie gestoken. Meestal is dat verspreiding van algemene berichten, maar ook vaak een-op-eencommunicatie met studenten die speciale vragen hebben. Dat is geen specifiek beleid dat wij voeren. We vinden het allemaal gewoon belangrijk. Het is een soort reflex.

Weerspiegelen de vakken voldoende wat er in de sector leeft? Of zijn er nog gaten die opgevuld moeten worden?

Pierre: De vraag is wat je verstaat onder 'de sector'. Het bibliotheekwezen in de strikte zin van het woord is goed vertegenwoordigd. Ik denk dat mensen die IBW gestudeerd hebben, klaar staan om in bibliotheken verantwoordelijke taken op te nemen. De bibliotheeksector wordt veel duidelijker bediend dan vroeger. In de tweejarige opleiding waren er veel meer diverse vakinhouden en was het woord 'bibliotheek' minder nadrukkelijk aanwezig in het programma. Nu wordt het misschien eerder overbenadrukt. We zullen zien hoe het evolueert tijdens de voorbereiding van het masterprogramma.

Eva: Er zijn deelaspecten die nu niet aan bod komen, maar die hopen we op te nemen in de toekomstige masteropleiding, kennismanagement bijvoorbeeld. Er is ook een oproep geweest om datamanagement meer aan bod te laten komen, maar dat bevindt zich volgens mij voorlopig eerder in de marge.

Raf: Dat is een voorbeeld van de heterogeniteit van de bibliotheeksector. Mensen uit wetenschappelijke bibliotheken hebben een heel andere focus dan zij die werken in een openbare

bibliotheek. En iedere specifieke deelsector heeft wensen en verwachtingen ten aanzien van de opleiding IBW. Wij proberen zo goed en zo kwaad als het kan eerder generiek te zijn en de brede sector te bedienen.

Projectmanagement is niet heel dominant in de opleiding aanwezig. Is dat niet iets dat voor heel de sector relevant is?

Thomas: Het komt wel voor een stukje aan bod in het vak Management, maar kan inderdaad worden uitgebreid. Bij het keuzevak Digitalisering bestaat de hoofdtaak uit het opzetten van een digitaliseringsproject, maar dat is dus een keuzevak.

Pierre: Daar leg je een beetje de vinger op de wonde. Gisteren zaten we met het dagelijks bestuur samen om een eerste keer na te denken over de IBW-master, waarvoor we een aanvraagdossier gaan indienen. Daar kwam ter sprake dat financieel management zeker prominent aanwezig moet zijn, net als strategisch management en dan specifiek veranderingsmanagement. Die zaken komen nu al vluchtig aan bod, maar willen we in de toekomst meer ruimte geven. Waar ikzelf nog aan dacht, is omgaan met gebruikers. Dat komt nergens nadrukkelijk ter sprake en is per definitie in elke type bibliotheek relevant. Momenteel hebben we een programma van één jaar met 45 studiepunten, we moeten dus keuzes maken.

Eva: Mensen uit hogeschoolbibliotheken vermelden ook pedagogische vaardigheden, omdat zij sessies moeten geven om studenten wegwijs te maken in de bibliotheken en het opzoeken van informatie. Ook dat komt niet echt aan bod bij ons, hoewel we een aantal vaardigheden proberen aan te leren door ze die kort te laten inoefenen.

Het oorspronkelijke initiatief voor de opleiding ging uit van wetenschappelijke en universiteitsbibliotheken. Ligt de nadruk binnen de opleiding nog steeds op een bepaald type van bibliotheek?

Pierre: Die reputatie heeft de opleiding wel. Maar sinds we in 2009 met een volledig nieuw programma gestart zijn, is die focus veel minder nadrukkelijk en proberen we zo generiek mogelijk te werken. Al past een vak als Bibliotheekbeheersystemen misschien vooral binnen de context van wetenschappelijke bibliotheken.

Raf: Zelfs daar ben ik eigenlijk niet van overtuigd.

Eva: Het is wel zo dat bijvoorbeeld het vak Management door het profiel van de docent, Patrick Vanouplines, hoofdbibliothecaris van de VUB, eerder gericht is op wetenschappelijke bibliotheken. Al is dat zeker niet onze intentie.

Pierre: Die perceptie wordt inderdaad gevoed door het profiel van de meeste van onze gastprofessoren. Zowel Leo Egghe en Patrick Vanouplines als Trudi Noordermeer en Richard Philips werken in de sector van de wetenschappelijke bibliotheken. We maken ons wel sterk dat onze vakinhouden generieker zijn, op het keuzevak Wetenschappelijke Communicatie en Wetenschapsevaluatie na.

De opleiding heeft in de dertig jaar sinds haar start bestaan in verschillende vormen: Speciale Licentie, Aanvullende Studie (GAS) en Gespecialiseerde Studie (GGS), en tegenwoordig

postacademische vorming (PAVO). Welke inhoudelijke veranderingen gingen gepaard met deze naamsveranderingen?

Raf: De reden voor die veranderingen was niet in de eerste plaats dat men de opleiding inhoudelijk wilde aanpassen. Vaak was het vanwege externe factoren. Speciale Licenties hielden op een gegeven moment gewoon op te bestaan, dus moest er wel een andere vorm komen. De GAS en GGS waren de vormen die samenhangen met het toenmalig systeem van kandidaturen en licenties, dat met de Bologna-hervorming afgeschaft werd. Bij de laatste wijziging, dus van GAS en GGS naar de postacademische vorming (PAVO), hebben we heel wat moeite gedaan om het inhoudelijke profiel van de opleiding scherper op het bibliotheekwezen te oriënteren. Dat moest ook wel aangezien we van twee naar één jaar gingen.

Pierre: De verandering van twee naar één jaar had inderdaad inhoudelijke implicaties. Daar speelden verschillende overwegingen mee. Ten eerste dat de meeste studenten die IBW kwamen studeren, dat niet in eerste instantie deden omdat ze gefascineerd waren door informatiewetenschap. Wel omdat ze op zoek waren naar een zinvolle bijkomende studie waarmee hun kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk zouden toenemen. Anderzijds schreven nogal wat van onze afgestudeerden in evaluaties destijds dat ze tijdens de opleiding nooit een bibliotheek van binnenuit hadden zien werken en nadien met het diploma wel bijvoorbeeld als medewerker in een openbare bibliotheek werden aangenomen. Daarom kozen we voor een sterkere focus op het bibliotheekwezen. Dat toepassingsgericht karakter gaan we misschien weer iets verzwakken bij de master IBW, ten voordele van een meer wetenschappelijke benadering. Maar het is nog te vroeg om daar definitieve uitspraken over te doen.

Om een bibliotheek van binnenuit te zien werken, is een stage natuurlijk ideaal. Deze is niet echt in de opleiding ingebed. Is dat puur uit plaatsgebrek en een noodzaak keuzes te maken in een programma van slechts 45 studiepunten?

Raf: Dat is zeker een factor. In de toenmalige GAS was de stage een vaste component van de opleiding. Bij de overschakeling naar PAVO met 45 studiepunten moesten we keuzes maken. Zo is de stage uit de boot gevallen. Het is niet iets waarover wij nooit meer willen nadenken, integendeel. Een reden was dat het moeilijk bleek om de stage als onderdeel van de opleiding op een correcte manier te evalueren en te begeleiden.

Eva: Ik heb het systeem van de vrijwillige stage opgezet omdat er nood was aan meer aansluiting bij de praktijk. Het leek mij toen nuttig het vrijwillig te houden omdat er — zeker de vorige jaren — veel mensen waren die al werkzaam waren in de sector. Hen verplichten om bijkomend nog een stage te volgen, zou absurd zijn. Met de master gaan we dat herbekijken.

Pierre: Het is wel de intentie om de stage formeel in de opleiding op te nemen. Mogelijk als een keuzeonderdeel dat begeleid en gequoteerd wordt.

Wordt er veel ingegaan op die vrijwillige stages?

Thomas: Ja. Vorig jaar waren er over het hele academiejaar tien studenten. Dit jaar zijn er op dit moment al tien studenten die een stage starten. Nog zes hadden interesse en spraken al met stage-instellingen.

Pierre: Er is ook veel belangstelling vanuit stage-instellingen.

Thomas: Inderdaad. Jaarlijks worden er meer dan 60 stageplaatsen voorgesteld.

Eva: Bij het vak Bibliotheek-beheersystemen hoort ook een substantiële taak. Sinds vorig jaar is deze veel praktischer en werken studenten aan een concrete opdracht binnen een welbepaalde instelling. Ook daar is er dus meer aansluiting bij de praktijk.

Wat is de verhouding tussen werkstudenten en recent afgestudeerde bachelors of masters die IBW als bijkomende opleiding volgen?

Eva: In 2009, het jaar waarin ik studeerde en het startjaar van de PAVO, maakten werkstudenten ongeveer de helft uit van de totale groep. Dat aandeel is ondertussen afgezwakt. Dit jaar zijn er bijna geen werkstudenten en zijn het ook voornamelijk mensen onder de 30 jaar.

50-50 was veel.

Eva: Ik denk dat dat was vanwege de overschakeling naar de PAVO. De opleiding was toen een jaar niet aangeboden, en bijgevolg stonden er meteen een aantal mensen klaar. Allicht speelde ook het feit mee dat er in de PAVO geen masterscriptie geschreven moest worden: dat kan de drempel voor sommige werkstudenten verlaagd hebben.

Raf: Ik denk dat het in de GAS en GGS toch ook ongeveer 50-50 was. De daling in het aantal werkstudenten is echt een evolutie van de laatste twee jaar.

Evalueren werkstudenten de opleiding anders dan pas afgestudeerden?

Raf: Werkstudenten ervaren de opleiding in ieder geval als zwaarder. Uiteraard omdat zij daarnaast ook nog andere dingen te doen hebben.

Eva: Ik heb soms de indruk dat ze beter de relevantie van sommige onderdelen begrijpen dan sommige nieuwe studenten. Of de toepassingsmogelijkheden sneller zien.

Pierre: Het is niet zo dat we in evaluaties die we houden er een significant ander beeld ontstaat bij werkstudenten dan bij de gewone studenten.

Hebben jullie een zicht op hoe de sector over de opleiding denkt?

Eva: De stemmen zijn verdeeld. Ik heb bij de Karel de Grote Hogeschool gewerkt en collega's daar die geen IBW hadden gestudeerd vroegen zich bij het bekijken van het curriculum

af waarvoor alle vakken nodig zijn. We hebben nooit echt een sectorbevraging gedaan denk ik.

Thomas: We hebben wel een alumnibevraging georganiseerd.

Raf: Sommigen kennen de opleiding wel in zekere zin, maar zoals ze misschien twintig jaar geleden was. Zij onderschatten heel vaak de mate waarin IBW de laatste jaren veranderd is.

Thomas: Als je naar de mening van de studenten kijkt, zijn de huidige studenten heel tevreden in vergelijking met studenten van vroeger: die laten zich regelmatig negatief uit over hoe IBW destijds was. Nu is iedereen eigenlijk positief.

Pierre: In 2006 werd de opleiding gevisiteerd. Dat liep slecht af voor ons, onder meer omdat nogal wat alumni zich negatief uitlieten over sommige aspecten van het curriculum. Bij de voorbereiding van het nieuwe programma hebben we de stakeholders bij elkaar gevraagd en daar was er toch over het algemeen appreciatie voor de opleiding. Maar ook toen merkte men al op dat management onvoldoende aan bod kwam. Ook vond men dat het programma te zeer ICT-gericht was. En dat de menselijke factor, de gebruiker, te weinig aan bod kwam.

Raf: Het hangt enorm af van de persoon aan wie je de vraag stelt. Ik ken ook mensen die vinden dat er veel te weinig ICT in de opleiding zit.

Eva: (instemmend) We krijgen tegenwoordig even vaak te horen dat het te technisch is, als dat het niet technisch genoeg is.

Raf: Dat is de reden waarom ik denk dat we een vrij goed evenwicht hebben bereikt.

Hoe hopen jullie dat de opleiding zelf zal evolueren? Wat is jullie ideaal scenario?

Raf: Het scenario waar we momenteel actief aan werken is dat

van een initiële master van 60 studiepunten, die je op één jaar kunt volgen. Een master-na-bachelor dus, geen master-na-master. Een tweejarige master lijkt me momenteel niet realistisch. Afhankelijk van het profiel van de student zou er dan ook een voorbereidingsprogramma zijn.

Hoe haalbaar is dat?

Pierre: Dat zit er wel in. Enkele weken geleden kregen we van onze academische overheid bericht dat ze bereid is extra in de opleiding te investeren vanaf 2016 en dat we dus in maart 2015 het aanvraagdossier klaar moeten hebben voor een master IBW. Gisteren hebben we daarvan de eerste lijnen uitgezet. Hoe we in de aanloop daar naartoe het huidige postgraduaat zullen doen uitdoven, moeten we nog bepalen. Maar het zit er dus wel aan te komen. Die extra investering zal voornamelijk neerkomen op één bijkomend academisch personeelslid. Dan hebben we hopelijk net voldoende handen en hoofden in huis om dit op een ernstige manier aan te pakken. Wat is het droomscenario? Ik denk dat we ervan dromen mensen af te leveren die een goede balans hebben bereikt tussen een toepassingsgerichte opleiding enerzijds en anderzijds genoeg wetenschappelijke achtergrond om daar wat afstand van te nemen en via die omweg werkelijk innoverend te zijn. Het aspect wetenschappelijk onderzoek zal in ieder geval nadrukkelijker aanwezig zijn dan in het huidige programma. Ik zou ook graag voldoende eigen profileringsruimte ingebouwd zien

worden. Vandaag kan dat enkel via één keuzevak. In de master ga je een onderwerp voor een masterproef moeten kiezen, en mogelijk een onderzoeksstage die daarmee samenhangt.

Eva: Het zou natuurlijk ook ideaal zijn als die masteropleiding aansluit op een bacheloropleiding.

In hoeverre zet de opleiding nu al in op innovatie?

Pierre: Dat is een moeilijke vraag. In onze missie hebben we ooit wel geschreven dat onze afgestudeerden creatief en innoverend tewerk gaan in de sector van de documentaire informatievoorziening.

Raf: Ik vind dat we dat nog te weinig doen. Het is iets dat we in de toekomst zullen moeten verbeteren, maar het is gemakkelijk om te zeggen dat we daarop moeten inzetten. De vraag is hoe je dat concreet doet. Daar hebben we momenteel nog geen pasklaar antwoord op. Het besef is er in ieder geval wel en we weten dat we meer zaken als veranderingsmanagement in de richting willen integreren.

Pierre: Zo zijn we terug bij het probleem dat we onze studenten op één jaar moeten opleiden van mensen die de bibliotheek doorgaans enkel als gebruiker kennen naar zogenaamd creatieve innovatoren en professionals. Dat is een moeilijkheid. Een weg die we nu al bewandelen is studenten in contact brengen met internationale ontwikkelingen. Mijn inleidend vak Overzicht bibliotheekwezen en documentaire informatie leidt bijvoorbeeld niet tot innovatie; het is een brede kennismaking met het vakgebied. Maar ik maak me sterk dat studenten die verplicht worden om in groep na te denken over de praktijk en de uitdagingen van een welbepaald bibliotheektype — dit jaar zijn dat nationale bibliotheken, volgend jaar openbare — per definitie in contact komen met internationale ontwikkelingen, en zo tenminste smaak krijgen voor vernieuwing. Dat zal niet altijd lukken. De ene bibliotheek is de andere niet. In de vakken van het tweede semester proberen we allemaal wel aandacht te besteden aan actuele ontwikkelingen. Maar het is zoals Raf het zegt: het kan beter.

“WE VOELEN WEL AAN DAT DE MEESTE VAN ONZE AFGESTUDEERDEN VRIJ VLOT WERK VINDEN IN DE SECTOR.”

In vergelijking met het buitenland hinkt België achterop door het ontbreken van een bacheloropleiding. Hoe komt het dat deze hier nooit van de grond kwam?

> Lees ook de kronieken op p. 40

Pierre: Verplaats je terug naar de tijd dat je achttien was en voor de studiekeuze stond. Denk je dat er ook maar één achttienjarige kiest voor een bachelor Informatiewetenschap?

Eva: Ik zou het gedaan hebben.

Raf: Dat gebeurt in het buitenland toch? In Denemarken bijvoorbeeld hebben ze enorm veel studenten.

Pierre: Ja, maar Denemarken heeft een heel bijzondere bibliotheekcultuur.

Thomas: Ik sluit me bij Pierre aan. Ik zou dat ook absoluut niet gedaan hebben.

Pierre: Ik acht het niet a priori onmogelijk, maar ik ben niet zeker dat het lukt om achttienjarige studiekeuzers (en hun ouders) te overtuigen. Ik denk dat we iets te traditioneel zijn op dat vlak en geneigd zijn om eerst voor een meer algemeen vormende studie te kiezen, en pas nadien voor iets zoals informatie- en bibliotheekwetenschap. Mogelijk is dat ook niet slecht. Ik ben niet zeker dat de introductie van een bacheloropleiding noodzakelijk is. Ik vind het net prettig dat je enerzijds een basisopleiding in taal- en letterkunde, rechten, geschiedenis ... volgde en daarop aansluitend een meer procesgerichte opleiding.

Raf: Anderzijds vind ik het wel problematisch dat we momenteel in een situatie zitten waarbij onze studenten — daar moeten we vanuit gaan niets weten van de bibliotheek- en informatiesector en wij ze in één jaar vanaf nul moeten opleiden. In dat opzicht vind ik wel dat er iets te zeggen valt voor een opleiding die aan IBW voorafgaat of voor een tweejarige master.

Vele studenten kiezen blijkbaar voor IBW om een grotere kans te hebben op de arbeidsmarkt. Vinden afgestudeerden effectief snel werk in de sector?

Pierre: We volgen het niet zeer actief op, maar we voelen wel aan dat de meeste van onze afgestudeerden vrij vlot werk vinden in de sector — zeker tot vorig jaar. IBW is weliswaar geen koninklijke weg. Bovendien gaat het zelden meteen om een vaste baan op stafniveau. Vaak is het starten in een tijdelijke job of wordt men niet meteen op universitair niveau verloond. Dat vinden we natuurlijk jammer. Tot vorig jaar vertelden we onze studenten dat IBW geen garantie op werk biedt, maar dat je met het getuigschrift op zak vrij vlot werk vindt. We hebben nu het gevoel dat het wat minder loopt. Maar dat is dan meer een gevolg van een verminderd aantal vacatures: kijk maar eens naar de vacaturebank van de VVBAD.

Thomas: Anderzijds, als je nu naar de bibliotheeksector op wat hoger niveau kijkt, dan kom je overal alumni van IBW tegen. Uiteindelijk komen ze dus wel op dat niveau terecht.

Pierre: Dat neemt niet weg dat je op dat niveau ook mensen ontmoet zonder IBW-getuigschrift. Onlangs werd er bijvoorbeeld een nieuwe stafmedewerker voor de UA-bibliotheek aangeworven: die heeft geen IBW gestudeerd.

Waar positioneert IBW zich in het geheel van universiteiten en faculteiten?

Eva: We horen nu bij het IOIW, het Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen van de Universiteit Antwerpen. We

zijn dus een onderdeel van een instituut, niet van een faculteit. In bepaalde opzichten maakt dat ons strategisch kwetsbaarder.

Pierre: Vroeger was het anders. Toen zaten we onder de koepel van de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen. Vandaag zijn we inderdaad in bepaalde opzichten het slachtoffer van het feit dat we niet ressorteren onder een grotere, stabiele faculteit. We hebben bijvoorbeeld minder toegang tot onderzoeksdiscussies en -dossiers. Daar staat tegenover dat we binnen het instituut veel soepelheid en werkcomfort vinden. Het is niet dat we niet op onze plaats zitten, maar onze slagkracht binnen het geheel van de universiteit is wel minder sterk.

Raf: De universitaire overheid kent IBW als opleiding wel heel goed. We zijn geen klein anoniem stukje. Ze erkennen in het algemeen ook ons belang. Dat betekent niet dat ze er steeds in geslaagd is daar de nodige middelen tegenover te plaatsen, maar de investering van de extra positie waardoor het masterdossier mogelijk wordt geeft toch aan dat men er moeite voor wil doen.

Pierre: Bovendien heeft de universiteit de vaste intentie uitgesproken om IBW in Antwerpen te houden. Als de opleiding hier niet meer in stand zou worden gehouden, zijn er vermoedelijk andere universiteiten die met verwante opleidingen zouden starten.

Hoe zien jullie de sector zelf evolueren de komende vijftien jaar? Wat zijn de heetste hangijzers?

Pierre: Ik denk dat we meer dan vroeger nood zullen hebben aan mensen die ervan overtuigd zijn dat bibliotheken belangrijk zijn en daar ook anderen van kunnen overtuigen. Het vanzelfsprekende karakter van bibliotheken heeft helemaal afgedaan. Daarnaast moeten ze het belang inzien van een aantal onmiskenbare verworvenheden van de bibliotheeksector, zoals het zeer bewust en professioneel omgaan met informatie. Dat dreigt steeds op de achtergrond te geraken. Mensen denken dat ze met Google toegang hebben tot alle informatie en dat ze door zoektermen in het Google-venster in te typen hun weg wel zullen vinden in het informatieaanbod. Onze afgestudeerden moeten duidelijk kunnen maken dat dit niet klopt.

Thomas: Volgens mij gaat het inderdaad evolueren naar mensen wegwijs maken en relevante informatie leren vinden in het overvloedige aanbod, in plaats van eerder bewaren. Dan spreek ik niet over erfgoedbibliotheken, waar bewaren essentieel blijft, maar over openbare bibliotheken.

Raf: In tegenstelling tot sommige doemdenkers denk ik niet dat de bibliotheeksector snel zal verdwijnen. Ik verwacht dat de komende vijftien jaar de rol van de bibliotheken zal wijzigen. De vanzelfsprekendheid van een aantal verworvenheden wordt in vraag gesteld, maar de bibliotheek op zich is niet zo snel fundamenteel bedreigd.

Eva: Ik zie zelf eerder een integratie van de bibliotheek in iets anders of vice versa. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan Permeke, de openbare bibliotheek in Antwerpen, waarin de integratie van andere diensten zoals sociaal werkers en taalcursussen heel nuttig zou zijn. ■